

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Մ. ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԾԱԾԿԱԾ ՇՈՒԿԱՅԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

պրիլի 28-ի առավոտյան ժամը 8-ին կատարվեց Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկայի բացումը:

Հայաստանի աշխատավորների հանդեպ Սովետական կառավարության անդույ հոգատարության մի վառ արտահայտությունն է այդ հոյակապ շենքը, որը կոլտնտեսային գյուղերի հազարատեսակ բարեքնքերով պիտի լցվի ու պիտի պարպվի ամեն օր, սնունդ և բարօրություն ապահովելով մայրաքաղաքի բնակիչներին:

Ահա թե ինչու՞ ապրիլյան այդ վաղ առավոտյան, բացման ժամկետից շատ առաջ, տոնական օրերի հատուկ կենսուրախ հռուզեռ էր տիրում նորակառույցի առջև:

Հավաքված բազմահազար մարդկանց հիացախառն ուշադրության առարկան էր բրոնզազօծ շուգունաձուլ դարբասը, որն արտադրությունն է «Տեղական արդյունաբերության մեծ գործարան»ի: Դարբասի վրա երևում են նրբարվեստ շուգունաձուլ ծաղկաթաղարներ, ձկներ, ցուլի գլուխներ, որսի կենդանիներ և այլ պատկերներ, որոնք արտահայտում են շուկայի ներքին բովանդակությունը:

Ըստ պաշտոնական հայտարարության, երբ ժամը 8-ին բացվեցին բրոնզապատ դռները, բազմահազար մարդկանց հետ

միասին ես էլ բարձրացա մուտքի աստիճաններից և մտա շուկայի վաճառասրահ:

Հայկական ստեղծագործ մտքի հանճարեղ հղացման ի՞նչ հոյակապ ծնունդ է սա, որը դրսից երևում է իբր մի շենք, բայց ներսից ամբողջությունն է բազմաթիվ կառույցների, որոնք ունեն միևնույն կամարակապ տանիքն ու միևնույն մոզայիկ սալահատակը:

Հարյուր մետր երկարության վրա, դեմառդեմ 18 շարք բարձրադիր ու լայնաբազուկ կամարներ, ծիրանի գոտիներն են այս շուկայի, որի խորքում զետեղված բարձրախոսներից արձագանքվող ցնծուն երգերը մշտադվարթ են պահում Երևանի ծածկված շուկայի մթնոլորտը:

Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկայի ամենահետաքրքիր մասը՝ լայնարձակ ներքնասրահն է, գլխավոր վաճառասրահը, որի յուրաքանչյուր կողմի վրա, կամարաշարի խորությամբ, ապակյա ցուցանակներ ցույց կտան գնորդներին իրենց ցանկացած բաժինները՝ հացաբովանդակներ, հրուշակեղենի, հանքային ջրերի, ոգելից խմիչքների, ծխախոտի, օծանելիքների, ձկնեղենի, մսի ու բանջարեղենի պահածոների և այլ սնունդամթերքների մասնահատուկ խանութները: Կան նաև գրախանութներ, որոնք սովետական քաղաքացու համար հացի չափ և թերևս հացից էլ ավելի կենսունակություն ներկայաց-

նող գրականությունն են մատակարարում ընթերցասեր հասարակությանը:

Գլխավոր վաճառատնային կենտրոնական մասում Երևանի սառնորակ ջուրն է ցայտում կլորակաձև ջրավազանի մեջ, որի շուրջը պար է բռնում տնային տնտեսուհի մայրերի հետ շուկա եկած աշխույժ մանուկների խումբը:

Ջրավազանի երկու կողմերին, սրահի երկարությամբ ամրացված սպիտակ վաճառասեղանների վրա կոտնտեսուհիների ճաշակավոր ձեռքերով շարք-շարք դրված կանաչեղենները, եղբայրական Վրաստանի ու Ադրբեջանի կոտնտեսականների բերած

այլն: Նշելի է նաև, որ շուկայի բոլոր բաժանմունքները՝ խանութները, պահեստներն ու լաբորատորիաները ունեն հեռախոսային ներքին կապ:

Շենքի ճարտարապետական գեղեցկության չափ, գլուղատնտեսական և պարենային լիառատ ապրանքների գեղեցկության չափ, ներքին ամեն տեսակ սարքավորումների գեղեցկության չափ, վաճառատնային մասնող և հլնող դնորդներին ժպտող բուրավետ ծաղիկների գեղեցկության չափ գեղեցիկ է նաև սպիտակափառ մաքրությունը, որն առանձնապես ակնբախ կարգ ու կանոնի հետ՝ տիրապետում է Երևանի կենտրո-

Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկայի նակատը

մանդարինը, կիտրոնը, նուռը, կաղիքը, նուշը, ընկուզը, կարմիր խնձորը, սերկևիլը, անուշահամ սուշուխն ու նուշնիսկ կծու փոշի պղպեղը, որպես մագնիս իրենց են քաշում հազարավոր գնորդների:

Եվ որպեսզի գնորդների սպասարկումը լինի անթերիորեն կազմակերպված, կենտրոնական ծածկած շուկայում ստեղծված են պոստի, «Սոյուզպեչատ»ի, խնայողամարկղի բաժանմունքներ, երկաթուղային տոմսերի վաճառքի կետ, տաքսոֆոն ապարատներ և

նական ծածկած շուկայի շարժուն թե անշարժ բովանդակության վրա: Սպիտակ շապիկ են հագել բոլոր վաճառորդները: Սպիտակ են և դերազանցապես մաքուր՝ վաճառասեղանները, անգամ մետաղյա կշիռները: Մաքրություն է մաղվում սպիտակ կամարներից, սլոններից, պատերից: Առողջության նախապայման մաքրությունն է արտահոսում վաճառքի դրված գլուղատնտեսական մթերքներից, կաթնամթերքներից և պարենային ապրանքներից:

Եւ եղել եմ արտասահմանում, ուստի և իմ միտքն արագորեն կատարում է մի շարք համեմատություններ Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկայի և արտասահմանյան նման հիմնարկների միջև:

Բեյրութում, «Գրան Թեատր» կոչված վայրում կար մի ծածկած շուկա, որի մոտիկից անցած ժամանակ պետք էր անպայման խցել հոտոտելիքը՝ չղզալու համար նեխած մսի և ձուկի, լիկած բանջարեղենների և պտուղների գարշահոտությունը: Բեյրութի ամենից կուլտուրական շուկան՝ այսպես ա-

չէին անում ժողովրդի առողջությունն ու բարեկեցությունն ապահովելու համար:

Հալեբի «Բաբ-էլ-Ֆարաջ, Բաբ-էլ-Ջնեյն, Բաբ-էլ-Նասր և Զոհյոյե կոչված շուկաներում, գետնատարած, փոշեթաթախ փուլում էին բանջարեղենը, կաթնեղենները, պտուղները, ընդեղենները և այդ բոլորի վրա տիրող պետություն էին փողոցներից բարձրացող փողին և աղբյուրաներում սնված միլիոնավոր ճանճերը: Պատկերը համարյա նույն էր Դամասկոսի ամենաբանոկ պտղա-բանջարավաճառանոցում՝ նշանավոր Մերջի-

Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկայի գլխավոր վաճառատանը

սած «Գրանսիական» շուկան էր, որի տախտակաշեն խանութների տանիքները խանութպանի գլխից շատ բարձր չէին, իսկ անձրեվոտ օրերին, գնորդների հագուստները խոսում էին դառնում խանութների դռնափակներից կաթկթվող ջրերի տակ: Աղտեղությունների և հիվանդությունների բույն էր Մաարրատի (Բեյրութ) շուկան և բանջարավաճառանոցը: Եվ Բեյրութի քաղաքապետությունն ու Լիբանանի կառավարությունը ոչինչ

հրապարակի մոտ: Եվ վերոհիշյալ քաղաքների քաղաքապետություններն ու Սիրիական կառավարությունը ոչինչ չէին անում երկրի բնակիչների կյանքը վարակիչ հիվանդություններից զերծ պահելու համար: Այդ անհոգությունից չարաչար տուժում էր արաբ ժողովուրդը:

Եւ տեսել եմ նաև Թավրիզի շուկան, որը շուկա չէ, այլ մի տեսակ «արեւելյան բաղնիք», որտեղ վաճառորդների աղմուկը, անկարգությունն ու անմաքրությունը մեր-

ցում էին իրար հետ՝ հակառակ այն իրողության, որ իրանցիք եղել են մի հանդարտաբարո ժողովուրդ:

Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկան, որի ճարտարապետական շքեղությանը, մթերքների առատությանը, կարգ ու կանոնի ու մաքրության լրիվությանը երբեք չի կարող հավասարվել կապիտալիստական որևէ նմանօրինակ հիմնարկ, ցայտուն ապացույցն է Սովետական կառավարության հոգատարության՝ բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և բարեկեցության նկատմամբ:

Սովետական պետության այդ համայնածավալ հոգատարության վառ արտահայտությունն է նաև պարենային ապրանքների պետական մանրածախ գների նոր՝ թվով հինգերորդ իջեցման որոշումը, որը գործադրության դրվեց սույն թվի ապրիլի 1-ից սկսյալ:

Հետպատերազմյան տարիների ընթացքում Սովետական Հայրենիքում սա հինգերորդ անգամն է, որ տեղի է ունենում լայն սպառման առարկաների մանրածախ գների իջեցումը, որը կարող է միայն ազգային եկամտի հարածուն զարգացմամբ և ավելացմամբ իրականացվել:

Սովետական երկրում աճում է ո՛չ միայն աշխատավորների եկամուտը, այլև ազգային եկամուտը:

Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միությունում ազգային եկամտի գերակշիռ մասը հատկացվում է աշխատավորների նյութական ու կուլտուրական պահանջմունքների բավարարման համար:

Հոյակապ է Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկան, ինչպես՝ Հայաստանում կառուցված յուրաքանչյուր հանրային հիմնարկ: Նա շքեղ է որքան ցերեկ ժամանակ, նույնքան և ավելի՝ գիշեր ժամանակ, երբ բազմաթիվ էլեկտրական լամպեր հորդահոսան լույս են հեղեղում նրա լայնարձակ ու ամրակերտ կամարների տակ:

Ամառային բացօթյա շուկայովը, որը բացվելու է մոտերս տանիքի վրա, Երևանի կենտրոնական ծածկած շուկան, աշխատավորների միջազգային համերաշխության օրվա՝ Մայիսի 1-ի առթիվ մի թանկագին նվեր է՝ օրեցօր հսկայաքալ բարգավաճող Հայաստանի քաղաքամայր Երևանի երջանիկ աշխատավոր ժողովուրդին:

